

STANOVISKO VLÁDY

k návrhu poslanců Věry Kovářové, Jakuba Michálka, Marka Výborného, Markéty Pekarové Adamové, Jana Farského, Víta Rakušana, Petra Gazdika, Petra Pávka, Jany Krutákové a dalších na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 114/1993 Sb., o Kanceláři prezidenta republiky, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk č. 387)

Vláda na své schůzi dne 27. února 2019 projednala a posoudila návrh zákona, kterým se mění zákon č. 114/1993 Sb., o Kanceláři prezidenta republiky, ve znění pozdějších předpisů, a zaujala k tomuto návrhu zákona **nesouhlasné stanovisko**, a to zejména z následujících důvodů:

1. Cílem návrhu zákona je výslovné zavedení podmínek pro výkon funkce vedoucího Kanceláře prezidenta republiky, které jsou odůvodňovány zkušenostmi se způsobem, jak je s touto významnou funkcí zacházeno v posledních letech. Předloženým poslaneckým návrhem jsou proto do zákona o Kanceláři prezidenta republiky doplňovány požadavky na jeho bezúhonnost, svéprávnost a také jeho povinnost disponovat osvědčením fyzické osoby pro seznamování se s utajovanými informacemi na stupeň utajení Tajné. Vláda připomíná, že návrh zákona je v tomto volebním období již druhým návrhem, jenž má podle důvodové zprávy reagovat na dosavadní způsob výkonu úřadu vedoucího Kanceláře prezidenta republiky. Návrh obsahově zjevně vychází ze sněmovního tisku č. 42, k němuž vláda dne 24. ledna 2018 usnesením č. 59 přijala nesouhlasné stanovisko, přičemž následně jej zamítla i Poslanecká sněmovna. Nyní posuzovaný návrh se od úpravy uvedené ve sněmovním tisku č. 42 liší tím, že je mimo jiné po vzoru zákona o státní službě definována bezúhonnost, vypuštěn zákaz zastávat funkci v politické straně nebo hnutí a došlo též ke snížení požadovaného stupně utajení o jeden stupeň. Vláda v této souvislosti nicméně vyjadřuje pochybnosti, zda je předkladateli tvrzený důvod pro navrženou změnu zákona – tedy způsob, jak je s funkcí vedoucího Kanceláře prezidenta republiky zacházeno v posledních letech – sám o sobě vhodným předpokladem pro změnu zákona, a zdůrazňuje, že navrhovaná právní regulace v konečném důsledku představuje nikoliv nepodstatné omezení kompetence přímo voleného prezidenta republiky jmenovat vedoucího Kanceláře prezidenta republiky. I přes úpravy provedené oproti úpravě obsažené ve sněmovním tisku č. 42 je tak vláda nucena i nadále setrvat na svém již uvedeném stanovisku.

2. Vláda upozorňuje, že navržené předpoklady pro výkon funkce se mají vztahovat toliko na vedoucího Kanceláře prezidenta republiky, nikoli též na vedoucí kanceláří obou komor Parlamentu, kteří jsou v mnoha ohledech v obdobném postavení a u nichž požadavky na výkon jejich funkcí taktéž nejsou blíže upraveny. Vláda má za to, že pokud by vedoucí Kanceláře prezidenta republiky měl splňovat nově navrhované požadavky, pak by bylo žádoucí, aby byla obdobným způsobem doplněna i právní úprava postavení vedoucích kanceláří Poslanecké sněmovny a Senátu, aby byla právní úprava komplexní. Argument předkladatelů, že funkce vedoucího Kanceláře prezidenta republiky je zcela specifická, neshledává vláda příhodným. Uvedení funkcionáři shodně vykonávají především administrativně organizační činnosti. Kancelář prezidenta republiky pak podle zákona č. 114/1993 Sb. zajišťuje obstarávání věcí spojených s výkonem pravomocí, s protokolárními povinnostmi a veřejnou činností prezidenta republiky, což koresponduje s předmětem činnosti Kanceláře Poslanecké sněmovny i Kanceláře Senátu. Podle názoru vlády tedy není důvodné, aby byl činěn rozdíl v podmínkách kladených na osoby stojící v čele těchto institucí.
3. Vláda upozorňuje, že návrh obsahuje výslovnou úpravu ztráty způsobilosti vykonávat funkci vedoucího Kanceláře prezidenta republiky pouze ve vztahu k podmínce držení osvědčení na stupeň utajení Tajné a že tak absentuje úprava pro případ, že daná osoba přestane splňovat i ostatní pro vedoucího Kanceláře prezidenta republiky nově stanovené podmínky.
4. V souvislosti s návrhem, aby vedoucí Kanceláře prezidenta republiky disponoval osvědčením fyzické osoby pro seznamování se s utajovanými skutečnostmi na stupeň utajení Tajné, vláda poukazuje na přílohu č. 13 nařízení vlády č. 522/2005 Sb., kterým se stanoví seznam utajovaných informací, na jejímž základě Kancelář prezidenta republiky pracuje pouze s informacemi podléhajícími stupni utajení Vyhrazené nebo Důvěrné. Vláda má tedy za to, že není nezbytné, aby po vedoucím Kanceláře prezidenta republiky bylo požadováno osvědčení pro stupeň utajení Tajné. Nadto by takový požadavek byl z hlediska právní úpravy ochrany utajovaných informací v právním řádu České republiky zcela nesystémový.
5. Vláda se neztotožňuje ani se závěrem předkladatelů, že na urychleném nabytí účinnosti navrhovaného zákona je obecný zájem, který by odůvodňoval nabytí účinnosti již dnem vyhlášení, a aby byl návrh zákona schválen Poslaneckou sněmovnou již v prvním čtení, a to obzvláště za situace, kdy je navrhováno dvouleté přechodné období.